

Sprawozdanie z realizacji Projektu Pilotażowego Programu
"Selektywna zbiórka odpadów w szkołach"

Informacje o programie

Program „Selektywna zbiórka odpadów w szkołach” obejmuje działania mające na celu uzyskanie nawyku zbiórki selektywnej u dzieci i młodzieży poprzez pozytywną motywację nagrodami.

Program obejmuje :

- edukację nauczycieli
- edukację młodzieży
- organizacja szkolnych ekoskupów

Selektywna zbiórka odpadów jest niepodważalnym elementem ekologii miasta. Wprowadzenie nawyku selekcji odpadów komunalnych jest możliwe, zgodne z doświadczeniami innych krajów wtedy i tylko wtedy gdy edukacja zacznie się w wieku szkolnym. Tą drogą podąża program selektywnej zbiórki odpadów w szkołach. Warsztaty edukacyjne poszerzają wiedzę na temat gospodarki odpadami, a idea ekoskupów kojarzy odpady z wartością.

Tytuł programu „Selektywna zbiórka odpadów w szkołach”

Autor programu Centrum Zrównoważonego Rozwoju

Autor projektu Cezary Kwiatkowski

Zespół projektowy Teresa Adamska - część inwestycyjno - organizacyjna
Cezary Kwiatkowski - część edukacyjno - ekonomiczna

Misja programu Ochrona powierzchni Ziemi

Cel programu

- ❖ Edukacja ekologiczna w zakresie :
 - selekcji odpadów komunalnych u źródła
 - recyklingu jako sposobu na rozwiązanie problemu odpadów i możliwościach ich odzysku
 - racjonalnego postępowania z odpadami (unikanie, minimalizacja, selekcja, segregacja, recykling)
 - selekcji odpadów jako priorytetu ochrony środowiska
- ❖ wdrażania proekologicznych postaw wśród młodzieży

- ❖ Edukacja ekonomiczna w zakresie :
 - ❖ rozwoju przedsiębiorczości młodzieży poprzez prowadzenie szkolnej sieci eko-skupów
 - ❖ prawidłowej relacji odpad = pieniąż przez mikroekonomię (zapłata za zgromadzone wyselekcjonowane odpadów postaci eko-bonów, za które uzyskuje się nagrody rzeczowe) i efektów ekonomicznych w wyniku redukcji i recyklingu odpadów - mniej wyciętych lasów, mniejsza eksploatacja złóż rud metali, mniej powierzchni eksploatacyjnych wysypisk śmieci itd)

- ❖ Edukacja społeczna w zakresie:
 - pośredniego oddziaływania na grupy osób nieobjętych programem przez bezpośrednich uczestników, czyli dzieci i młodzież

- ❖ Wymierne korzyści ekonomiczne (finansowe) - obniżenie kosztów wywozu odpadów ze szkół

Szczegóły realizacji pilotażu

Ilość szkół	- 22 szkoły, w tym szkoły specjalne
Ilość szkoleń; słuchaczy	- 3; 65 słuchaczy
Ilość uczniów zaangażowanych w pilotażu	- 3463 uczniów
Ilość osób pośrednio zaangażowanych	- ok. 7 000 (rodzice i inni)

Partnerzy programu

- ❖ Urząd Miasta Łodzi Wydział Edukacji - pismo Ed.III.0119/3/2004
- ❖ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - decyzja WF2995/EE/156/04
- ❖ Selgros
- ❖ P.H.U. "JUKO" Szczukocki JERZY - umowa współpracy w ramach programu edukacyjnego dla dzieci i młodzieży "Selektywna zbiórka odpadów w szkołach" zawarta w dniu 04 czerwca 2004r.

Badania

Pod opieką Katedry Psychologii Społecznej UŁ prowadzone są badania efektów psychologicznych programu selektywnej zbiórki odpadów.

Podjęte działania

wdrażanie programu pilotażowego - 03. 2004 - 25.06
 szkolenia - 03.2004, 04.2004, 05.2004
 wręczenie nagród - 25.06.2004
 rozliczenie dotacji z WFOŚiGW - 01.09.2004

Efekty

- Rzeczowe:

-

Ilość szkół objętych programem

zgłoszonych	uczestniczących
27	22 szkoły

Ilość uczestników : - ok. 50 nauczycieli, 3463 uczniów

Ilość zebranych odpadów: - 8963 kg makulatury, 325 kg tworzyw sztucznych, 60 kg aluminium, 80 kg baterii

Ilość nagrodzonych uczniów: - 10 uczniów w każdej szkole; łącznie 220 uczniów

- Ekonomiczne

Zestawienie przychodów i wydatków

przychody -dotacja WFOŚiGW - wpłata za zebrane odpady	wydatki - nagrody - k. obsługi	udział własny Centrum	bilans
+11 200,00 PLN	- 23 587,49 PLN	+12 387,49 PLN	0,00

- oszczędności UMŁ

- transport wewnętrzny -11 szkół x 10 km x 10,58 zł/km (MPO, 06.08.2004) = 1163,8 PLN
 - przeładunek - 9,428 t x 10,00 zł/tona = 94,28 PLN
 transport loco składowisko odpadów - 100 km x 3,11 zł/km = 311 PLN
 - składowanie na składowisku odpadów - 9,428 t x 35,00 zł/tona = 329,98 PLN

Łącznie oszczędności dla miasta Łodzi:**1899,06 PLN**

- Ekologiczne (środowiskowe)	- zmniejszenie ilości odpadów na składowisku odpadów komunalnych
- recykling odpadów
- Spoleczne	- edukacyjne- wykształcenie w społeczeństwie nawyku selekcji odpadów
- Mentalne	- rozwijanie odpowiedzialności za środowisko naturalne, wspieranie proekologicznych postaw wśród młodzieży

Podsumowanie

Program pilotażowy objął swoim zasięgiem szkoły z terenu Łodzi i Gminy Nowosolna.

Do udziału w realizacji programu zaproszono 27 szkół z terenu woj. łódzkiego.

Do programu przystąpiło 22 szkoły; 4 szkoły podstawowe w tym 1 szkoła specjalna, 3 Zespoły Szkół Specjalnych, 1 Zespół Szkół Ogólnokształcących, 1 Zespół Szkół Zawodowych, 1 Liceum Ogólnokształcące, 1 Gimnazjum. Programem objęto 3463 uczniów.

Ze szkołami podpisano umowy.

Szkoły zobowiązały się do selektywnej zbiórki odpadów. Centrum zapewniło odbiór odpadów przez specjalistyczną firmę.

Szkoły oddające odpady uczestniczyły jednocześnie w konkursie.

Szkołom przekazane zostały przez Centrum Zrównoważonego Rozwoju nagrody, które rozdysponowały między uczniów zgodnie z regulaminem programu.

Szkolenie kadry nauczycielskiej, p.n.:

- warsztat " Tworzenie nawyku selektywnej zbiórki odpadów" w marcu 2004.
- warsztat "Ekoprzedsiębiorczości" zostało przeprowadzone w kwietniu 2004 r.
- warsztat "Podsumowanie programu - rozdanie dyplomów odbył się w czerwcu 2004 r.

Zakres warsztatów:

- wykłady dotyczące zrównoważonego rozwoju
- wykłady dotyczące zagadnień merytorycznych gospodarowania odpadami
- wykłady na temat motywacji
- materiały szkoleniowe:
- filmy edukacyjne dotyczące recyklingu: "Historia pewnego śmiecia", "Otwarcie eko-skupu w V Gimnazjum" oraz "Recykling odpadów tekstylnych".

Program pilotażowy odnotował sukcesy i porażki.

Sukcesem była sprawnie przeprowadzona zbiórka odpadów, która wzbudziła prawdziwy entuzjazm wśród młodzieży.

W okresie od 12.06.2004 do 19.06. 2004, po akcji edukacyjnej prowadzonej od kwietnia uczniowie zebrali 8969 kg makulatury, 325 kg odpadów z tworzyw sztucznych, 60 kg odpadów aluminiowych oraz 80 kg baterii.

Uczniowie zostali nagrodzeni sprzętem sportowym i turystycznym.

Efekty pilotażu prognozują sukces w dalszych etapach programu.

Ponieważ program obejmował szkoły z terenu województwa liczyliśmy na dotację w wysokości 80%

Dofinansowanie programu pilotażowego uzyskane ze strony WFOŚiGW, w wysokości jedynie 40% kosztów.

Brak dofinansowania z Urzędu Miasta Łodzi spowodował konieczność zaangażowania środków Centrum, organizatora, a nie beneficjentów.

Konieczność przesunięcia środków spowodowała poważne problemy finansowe Centrum.

Odnutowano też zupełny brak zainteresowania programem ze strony mediów.

Wnioski:

- 1) Jednorazowa akcja (czas trwania - 1 tydzień) zbiórki odpadów w szkołach przyniosła b. dobre efekty rzeczowe w wysok. 9.428 kg odpadów.
Zaangażowanie znaczącej części uczniów w zbiórkę selektywną, oddziaływanie tej grupy uczniów na rówieśników i osoby dorosłe (rodzice, znajomi) stanowi bezpośrednią przesłankę do uruchomienia Programu "Selektywna Zbiórka Odpadów w Szkołach" we wszystkich szkołach w Łodzi i woj. łódzkim.

- 2) Podjęta metoda propagowania selektywnej zbiórki poprzez pozytywną motywację - nagradzanie - wydaje się być skuteczną i wartą dalszego stosowania.
- 3) Wypracowanie nawyku jako postępowania normalnego, oddziaływanie tego nawyku na najbliższe otoczenie (rodziców, kolegów, itp.) wymaga trwałej motywacji w ciągu min. 2 lat.
Taki zakres czasowy powinien obejmować Program.
- 4) Udział partnerów instytucjonalnych w projekcie pilotażowym (WFOŚiGW, UML) był nieproporcjonalnie mały do zakresu projektu pilotażowego.
Zakres ten, poprzez informację o Programie i pilotażu, skierowaną do w/w instytucji, powinien zostać zwiększony.
- 5) Dla Programu należy poszukiwać nowych partnerów instytucjonalnych, w tym finansowych, dających rzeczywiste wsparcie rzeczowe i finansowe.
- 6) Program został przez media pominięty.
Należy zadbać o wsparcie medialne programu.
- 7) Sprawozdanie z projektu pilotażowego powinno zostać przekazane :
 - UML
 - WFOŚiGW
 - Wojewodzie Łódzkiemu
 - Marszałkowi Woj. Łódzkiego
 - innym organizacjom i instytucjom w celu uzyskania wsparcia lub współpartnerstwa w realizacji Programu.

Zespół projektowy

Zarząd Centrum Zrównoważonego Rozwoju